

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Crnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštni predel 33 — Telefon: avenija v uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181. — Letna naročina 500 din., polletna 250 din., šestletna 125 din. — Tiskarnica Slovenskega poročevalca v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Ne teden dni, temveč vse leto naj traja naša

Nenehna skrb za mater in otroka

Vsako leto posvečamo poseben teden naši družini, predvsem pa materi in otroku. V organizaciji te lepe akcije so si naši okrajni in krajinski organizatorji pridobili že kar dobre izkušnje, ki jih iz leta v leto s pridom izpoljujejo. Letos bomo imeli Teden matere in otroka od 1. do 7. junija.

Na področju vzgoje in zaščite družine smo dosegli v zadnjih letih v naši domovini pomembne uspehe. Od predšolskih ustanov, šol, pionirske organizacije, Zvez prijateljev mladine, pa vse do ljudsko-prosvetnega dela, tiska, radia, filma, dela številnih organizacij in društev, povsod je edutivno resnično skrb za usošo naše mladine, za zaščito žene-materice in za zavarovanje pravic družine. Povezava med solo in družino, vzgoja predšolskega otroka (vrteci, igrišča itd.), izvenšolska zaposelitev, socialna zaščita in fizkulturna dejavnost solske mladine (v zavetiščih, pionirske organizacijah, tabornjih, izletih itd.), skrb za solske kuhinje in pod), skrb za zdravstveno zaščito družine, zaščito nosečnic, skrb za obisk materinskih posvetovalnic, ustavljanje materinskih domov in izboljšanje razmer v že obstoječih domovih itd. — vse to dokazuje, da gresta tako socialna zakonodaja, kakor vseludska skrb za zaščito matere in otroka ka čedalje bolj v globino.

Ob vsakem Teden matere in otroka pa stopajo pred nas se bolj živo vsa nerešena vprašanja, ki so v temi zvezi prav z življenjem družine, matere in otroka. Priznati moramo z gremkimi občutki, da n. pr. vprašanje alkoholizma, naše narodne nesreče, doslej sploh še nismo jasno in pošteno načeli. In prav to zlo razjeda naše družine, prinaša žalost in solze v

in se razpravljati, predvsem pa ukrepati, da se ponekod zelo slabe razmere izboljšajo in stvari nastavijo na pravo mesto.

Odprsti socialno ogroženih mater in nosečih žena iz služb, zapostavljanje žene v delovnem

nikakor ni stvar n. pr. samo organizacije AFZ, kakor nekateri naivno mislijo! Nel! Na nas vseh je velika odgovornost pred zgodovino in družbo, da nenehno skrbimo za usošo ogroženih družin, predvsem pa vseh

delo, skrb za zdravstvene domove, tečaji o higieni žene in zaščiti dojenčka, redni zdravstveni pregledi in ugotavljanje zdravstvenega stanja naše mladine — vse to kljče po delavcih in zahteva rešitve. Nalog je veliko.

Vprašanje rejništva, organizacija mreže obiskovalk, pomoč družinam, katerih svoji služijo kadrovski rok, skrb za civilne invalide, vprašanje stipendij in podpor pri šolanju socialno potrebne in ogrožene mladine itd. — vse to zahteva, da se ob Tednu matere in otroka zamislijo vse naše politične organizacije, organi ljudske oblasti, Zvez borcev, Rdeči križ, Zvez prijateljev mladine, žene same, zdravstveni kader itd., kaj vse je treba še ukreniti, da bo zaščita matere in otroka v resničnosti dosegla začetni uspehl. Priznati pa je treba, da je tudi administrativni socializem pestil kvarne posledice, ker je vsaj začasna zavrsila inicijativa ljudskih

raznopravnosti v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija. Predstavnik JLA in prebivalcev bližnje okolice je navdušeno pozdravil štafeto. Na okraseni tribuni so jo sprejeli predstavniki Okrajnega komiteja ZKS, OLO, LO MO, JLA, Mestnega komiteja ZKS in SZDL ter okrožnega odbora Partizana. — Nosilci štafete so predstavniki na častni tribuni izročili štafete police s Tri glavami, pozdrave JLA, iz Trsta, Koroške itd. Hkrati so nosilci

nadaljevala pot proti Krškemu poti in Zagrebu.

V soboto zvečer je simfonični orkester Domu JLA v Novem mestu priredil v čast rojstnega dneva maršala Tita koncert pod aktirko kapetana Tomaza Zajca in znova izprical visoko kvalitetno svojega dela, v nedeljo zvečer pa je bila ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, organizacij, delovnih kolektivov in prebivalstva v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

Načrtna skrb za mladino, zlasti za tisto od 14. do 18. leta,

O. K.

Pozdravi Dolenjske tovarišu Titu

Pretekli teden je krenila na pot tudi štafeta iz Crnomelja. Sekretar OK ZKS tov. Martin Zuglaj je v pozdravnih besedah izročil prvemu štafetniku čestiske, ki so v podzemne belokranjske delovne ljudi za maršala Tita. Okrajni štafeti so se priključili število stranske štafete, skupno pa je v Beli krajini sodelovalo nad 70 tekatev.

V Kotovcu je prispeala štafeta isti dan in ob 18. uri. V mestu so

Stafeta zapušča novomeški Glavni trg

stafet novomeškega okraja izročali pozdrave in tople želje za tovariša Tita. Stafeta so pozdravili predstavniki JLA in sekretar MK Miha Počvina ter poslali z njimi dragemu maršalu tople čestiske in obljube neomajnega zaupanja ljudstvu Dolenske. Takoj nato je štafeta

predstavljal ob sprejemu štafete miting, ki se ga je udeležilo le po število mestanov. Belokranjska in kočevska štafeta sta načelo nadaljevali pot v Ljubljano, 20. maja ob 12.35 pa so nosilci republike štafete pritekli na novomeški Glavni trg. Večino množica mestanov, ma-

Maršal Tito bote desetemu otroku dñinarja Lovra Kotarja

Pred dnevi so na Catežu doživel prijetno presenečenje, ki je še bolj poglibilo ljubezen in pripadnost naših delovnih ljudi našemu najvišjemu predstavniku, ljubljenemu maršalu Titu.

Na Trebanjskem vrhu pod Catežem živi siromašen dinar Lovrenc Kotar, ki z delom svojih rok preživlja številno družino. Kotarjev Lovrenc je bil med vojno pogumen aktivist, ki se ni bal nevarnosti niti domačih izdajalcev. — Pred nedavnim se je Kotarjev rodil sin, deseti po številu. Srečni oče je naprosil maršala Tita za botra in nestrpočno čakal odgovor v upanju in strahu — pravzaprav sam zavzel nad seboj in svojo menostjo.

Pred dnevi je prejel odgovor, ki je po obliki in vsebinai ganil ljudi, ki pozna Kotarjev težak položaj, nepopisno pa je osrednji v družino. Poleg ljubeznivega pisma je Kotarjeva družina prejela lepo denarno darilo in zavitek z bogato vsebino, s katero ne bo opremljen samo novorojenec, temveč tudi mati in drugi otroci.

Prijetno presenečenje na Trebanjskem vrhu in skrb tovariša Tita za delovnega človeka sta povzročila, da je priljubljenost maršala ponovno zaslovela in zajela še širši krog srce — če je to sploh še mogoče bolj, kakor je bilo že doles. Maršal Tito je v sreči naših ljudi v pravem pomenu besede.

M. M.

Razširjena seja Okrajnega izvršnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva v Kočevju je bila 16. maja živa in plodna kot malokatera dobrodel. Po izčrpnom poročilu predsednika okrajnega odbora SZDL tov. Jožeta Klarčiča, ki je zlasti poudaril razne napake v organizacijah SZDL, monopolizem nekaterih aktivistov na terenu in pojav birokratizma v upravnih odborih kmetijskih zadrug, se je razvila živa in stvarna razprava o problemih v okraju.

Razpravljali so o raznih sovražnikih socializma na vasi, o spekulantih in prekupcevah, ki pije kriprodajalcu in potrošniku, o potrošni mrzličini in podobnih problemih. Ostalo so obsojili primer, da posamezni večji kmetje kupujejo moko in z njim krmi živino. Veliko je bilo tudi razpravljanja o vlogi SZDL pri odpravljanju kulturne zaostalosti posameznih krajev in vasi, o sodelovanju z ljudskimi odbori, delavskimi svetji in upravnimi odbori v podjetjih in pod. Dobro so se tudi pogovorili o vložitvi v vaške in občinske odobe SZDL.

Na seji so sprejeli vrsto sklepov, med katerimi so:

Na vseh sestankih in sejah SZDL je treba poleg obravnavanja lokalnih problemov razpravljati tudi o sklepih in napotih IV. kongresa SZDL Slovenije. Člani morajo aktivneje sodelovati v vseh organizacijah in društvenih sestankih pa najбо, kot pravi tov. Kardelj, pravi ljudski parlament na vasi, ki bo obravnaval vse probleme kraja.

Stalna naloga Socialistične zveze delovnih ljudi je utrije-

je najodgovornejša naloga Socialistične zveze. Za dvig kulturne ravnin nam pomaga kvalitetna knjiga. Zato je naloga vseh organizacij, da pride Prešernova knjiga v vsako hišo. Končno je treba na volitvah, ki so že v teku, skrbeti, da pridejo v odbore res najbolj predani in delovljivi člani, ki bodo sposobni dvigniti organizacijo SZDL na tisto višino, ki ji v današnji razvojni dobi tudi pripada.

O. K.

Nadvse lepa proslava občinskega praznika v Dolenjskih Toplicah

S prvim praznovanjem občinskega praznika občine Dol. Toplice v nedeljo 24. maja so prebivalci topiške občine ponovno potrdili, da so pri njih svetle tradicije narodnoosvobodilne vojne žive in globoke. Vse udeležence v goste iz drugih občin in krajev so prijetno presenetili z veliko udeležbo, izredno pestrim in bogatim kulturnim sporedom ter s pravo partizansko toplico.

Lepo okrašene Dol. Toplice so ta dan sprejeli nad 1000 gostov

MOŠKI PEVSKI
ZBOR LJUBLJANSKIH TISKARJEV
»GRAFIKA«
priredi v soboto dne 6. junija ob 20. uri koncert v Domu ljudske prosvete v Dolenjskih Toplicah, v nedeljo 7. junija ob 15. uri pa v Zadružnem domu v Straži.

Vabimo vse ljubitelje lepe pesmi!

Praznik pomladni pod Trško goro

živahnih dejavnosti sekcijsa za prireditve.

To je bil živ-žav na lepi jasni dan. V kotlih ob robu gozda se je kadilo iz dobre obrale, ki so jo pripravljale članice društva z nekaterimi ženami iz mesta, na travniku pa so pod gozdikom profesorji v učitelji, otroci zbijali žogo, se šli med dvema ognjem, nastopali z mičnimi skupinami ter tekmovali v tem in onem. Za vsakogar je bilo nekaj! Tovarisi iz JLA so pripeljali na kamion pitno vodo. Otroke so pred za-

četkom tekmovali pozdravili predsedniki društva prof. Tone Trdan, za njim pa zastopniki množičnih organizacij in JLA. Novomeški pionirji so povabili na svoj praznik tudi pionirje učence osnovne šole na Trško goro, ki so se pomešali mednje in veselo pomagali pri igrah.

Po izdatnem in okusnem koncertu so se tekmovali nadaljevali, pesem in harmonika pa sta dvigala dobro voljo. Novomeški pionirji odred so dobili vsak po eno veliko sliko maršala Tita iz Dolenjskih Toplic, pionirji Trške gore pa knjige. Otroke je pozdravil v imenu OLO ljudski poslanec Avgust Jazbinšek, načrt pa je veselo rajanje v sprščenih zabavi nadaljevalo do očitka.

V imenu ionirjev in zadowoljnih staršev: iskrene hvale vsem, ki so bodisi s prevozi, s posojo inventarja in z osebno udeležbo pripomogli k lepi prireditvi!

Vsako leto bodo sledile novomeški v okoliški pionirji praznovanje rojstnega danu s skupen izlet, obenem pa jih bodo v Metliku obiskali njihovi tovarisi iz sosednjih Hrvatske. V tem tednu bo nastopila tudi metliška mladinska godba na pihala, za zaključek pa bo gostoval s folklornimi plesi in veselimi točkami Ansambel maršala Tita, iz letom v Praznikom pomladni — tak je sklep, ki ga lahko uresničijo naše pionirjev in organizacija v društva prijateljev mladine v vseh naših okrajih!

vinogradu napravila škoda za 250.000 dinar.

Na seji so razpravljali tudi o problemu smarnice, ki zavzema občutno pomankanje samostojnega strokovnega kadra, ki se v trenutku prehodi na lastno samoupravljanje in znašel.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Bele krajine prehaja v zadnjem času na široko gospodarsko ofenzivo s težnjo za čimprejšnjo gospodarsko osamosvojitev. Izvod v razvoju industrije take stroke, za katere je posrednik vodilna skupina s slično vplivom na druge pogoje. Poleg naravnih sredisev v Crnomelju in Metliki, je potreben razvijati manjše obrate tudi na podeželju, pri tem pa gledati na Belo krajino kot na okroženo gospodarsko celoto.

Vetino udeležencev se je prizvedlo izvajanje Florijana Jaretice, ki je podal gospodarsko analizo Vinice, ki ocenjuje tem pogledu zaostajoča za drugimi krajema. Prav to, da so začeli v tem vsej razpravljati, že kaže napredek, ker bo iz poznanja gotovo vzbliknila pobuda za dvig gospodarstva. Dokaj široke sočvalne podporo vojni so bile sicer potrebne, saj pa po drugi strani negativno vplivale na ljudi, ker so jih uspavale ter ohromile v njih vero v lastne sile. Poleg tega ustvarjajo razne elementarne nezgodne pogoje za raznovrstne špekulacije, kot so pojave letos na primer z lesom in plačevanjem davkov. Tako se daje prihajajo posamezniki s predlogi, da je treba takoj zbirati davke, ker je slana umetja vse vinograde, kar je tudi res vsaj za nekatere predele. Kako ocenite so pri tem špekulativne želje posameznikov kaže primer, da je neki vinogradnik pravil, da je imel lanj od svojega vinograda le 25.000 din dohodka, letos pa tisto višino, ki je v istem

izvajajočem sklep, da je to ugodno. Vse to kaže, kako je interpretirano, da je tarevanje posameznikov, posebno nekaterih malih kmetov, pri katerih je želja po socialnih podporah mnogo večja od želje po lastnem zaslužku. Socialistična zveza mora videti tudi take primere in jih s pravilnim političnim delom odpravljati. Iz poteka se je izvzel enoten sklep, da mora Socialistična zveza delovnega ljudstva še bolj kot do sedaj postati pobudnik in mobilizator ljudskih možnosti za napredek. Okrepitev splošnih kmetijskih zadrug, sodelovanje z ljudskimi odbori in množičnimi organizacijami, borba za konkurenco, za pravo ljudsko demokracijo in odločne boje proti vsem nasprotnikom, ki izkoriscujejo našo demokracijo za svoje razdaljne delo, vse to je posledica SZDL. Odborniki in delegati, ki so se udeležili seje, bodo prav gotovo koristne predloge, smerne in sklepne prenesli na občinske in vaške odbore in o vsem tem razpravljali tudi na občinskih zborih z vsemi člani. Vsej odbor bodo končane do dne 15. junija.

Janez Vitkovič.

Mirna slavi 6. junija občinski praznik

Občinski ljudski odbor je na predlog občinskega odbora Zvezne borcev sklenil, da proglaši 6. junij za praznik občine Mirna. Ta dan je za zgodovino naše občine zelo pomemben. Mirečani, ki so že od vsega počeli, da množično streljajo okrog OF, so že zgodaj spomladi leta 1942 okrepili partizanske vrste z južninskimi fanti. Le-ti so 6. junija 1942 izvedeli prvo večjo sovražno akcijo, ko so z Radvanjico, grščico nad mireškim prestolom, napolili poln vlek fašistov, ki so jo seveda jadro odkurili. Naslednje dni so mireški frontovi, ki noč za nočjo rušili progo po mireški dolini in tako pokazali, ki jo pripravila Zvezna borcev.

Lep napredok splošnih kmetijskih zadrug tudi v Beli krajini

Po združitvi oziroma reorganizaciji je ostalo v črnomajskem okraju še 15 splošnih kmetijskih zadrug. Od prejnjih 4 kmečkih delovnih zadrug je ostala v starri obliki le KDZ Stražnji vrh, KDZ Metlika in Griblje pa sta se priključili splošnim kmetijskim zadrugam. KDZ Pusti grdec bo v kratkem prenehal obstajati, ker nima potrebnih pogojev. V splošnih kmetijskih zadrugah je včlanjen, ako lahko verjamemo poročilom, skupno 2.983 rednih in 3.014 članov s povprečnim deležem 974 din na člana in 240 din na družinskega člana. Po teh podatkih je včlanjenih v SKZ nad 66% kmečkih gospodarstev.

Lani so zadruge imele 283 milijonov 312.000 din prometa, od tega pri prodaji potrošnega blaga 206.846.000 din, pri odkupu lesa 33.107.000 din, pri odkupu kmetijskih podelivk 36.000.000 din in v gospodarskih obratih 7.487.000 din. To kaže, da so zadruge članom in drugim prodajale predvsem samo industrijsko blago, v mnogo manjši meri pa odkupovalo pridelke. Pri tem prometu so zadruge ustvarile 12.627.581 din cistega dobiška. Ta dobišek je razdeljen: 4.333.000 din za pospeševanje kmetijstva, 37.280 din za investicije, 2.485.000 din so vložili v obratna sredstva, ostalo pa so dali v socialni in rezervni fond. Skoraj pol milijona dinarjev so dobili člani izplačil na račun deležev. Lastna sredstva zadruga so se lani povečala za 11.250.000 din, tako da je zadružno premoženje v okraju vredno sedaj nad 48 milijonov 896.000 din.

...PA TUDI SKODE JE BILO OKROG 5 MILIJONOV DIN

Revizija poslovanja je — in se kakoli — potrebna v vseh zadrugah. Lani so bile v treh zadrugah (Semiču, Streljevcu in Radovici) po dve reviziji, ne-pregledani pa sta ostali še KZ Dragatuš v Predgradu. Revizija je odprtila v knjigovodstvu posameznih zadrug vrsto napak, največ v KZ Adlešči in Metliki. Zaradi slabega vodenja, pa neverjetno v drugih nepravilnosti so zadruge Crnomelj, Sinji vrh, Stari trg, Adlešči, Radovica, Semič, Griblje in Lokvica utrpeli.

Vodstvo Okrajne zadružne zveze Novo mesto

Na rednem letnem občnem zboru 29. aprila 1953 so bili izvoljeni:

Gorec Darko, delegat KDZ Velika Loka, za predsednika; dr. Škerlj Bogdan, delegat KZ Novo mesto, za tajnika in Zupančič Jože, predsednik KZ Florjančič Ana, delegatka KZ Otočec, za tajnika OZZ. Odborniki pa so: Pelek Jože, predsednik KDZ Dolenjske Toplice; Dolenšček Ivan, predsednik KZ Mokronog; Bradač Franc, predsednik KZ Zagradec; Zagorec Pepca, članica upravnega odbora KZ Mokronog; Bizjak Metoda, članica nadzornega odbora KZ Velika Loka; Brule Marija, članica upravnega odbora KZ Stožice; Mikšek Marija, članica upravnega odbora KZ Vrhpolje; Vehovec Vera, tajnica KZ Žumberk; Češarek Milka, strokovna učiteljica, in Cudovana Joža, uslužbenka KZ Sentjernej.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

Pir Anton, delegat KZ Novo mesto, za predsednika OZZ; Cvetkočki Jože, delegat KZ Otočec, za tajnika OZZ. Odborniki pa so: Pelek Jože, predsednik KDZ Dolenjske Toplice; Dolenšček Ivan, predsednik KZ Mokronog; Bradač Franc, predsednik KZ Zagradec; Zagorec Pepca, članica upravnega odbora KZ Mokronog; Bizjak Metoda, članica nadzornega odbora KZ Velika Loka; Brule Marija, članica upravnega odbora KZ Stožice; Mikšek Marija, članica upravnega odbora KZ Vrhpolje; Vehovec Vera, tajnica KZ Žumberk; Češarek Milka, strokovna učiteljica, in Cudovana Joža, uslužbenka KZ Sentjernej.

V nadzorni odbor so bili iz-

Poverjeniki Prešernove družbe! Knjigarne! Ne vračajte revije »OBZORNIK«.

AVTOBUS REDNE PROGE NOVO MESTO — LJUBLJANA

BO OBRATOVAL TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKH KOT DOSLEJ IN NE LE OB DELAVNIKIH, KOT JE NAVEDENO V OBJAVLJENEM VOZNEM REDU

SAP LJUBLJANA

Franček Saje:

Vatikan in Slovenci

Sveti oče Pij X. je soglašal celo z likvidacijo Srbije kot jugoslovanskim Piemontom. Tako je avstrijski cesar Franc Jožef napolnil vojno Srbiji še po odobritvi Pija X. Avstrijski poslanik v Vatikanu grof Moritz Palffy je 29. julija 1914 brzojavil na Dunaj:

»Ko sem pred dvema dnevoma obiskal kardinala državnega tajnika (Merry del Vala), je razgovor razumljivo takoj okrenil na velika vprašanja in probleme, s katerimi se danes ukvarja Evropa... Nota, poslano Srbiji, je res označil kot zelo ostro, toda jo je vendar brez pridržka odobril in hkrati posredno izrazil upanje, da pojde monarhija do kraja. Zares je škoda, je menil kardinal, da Srbija ni bila »ponižana« že mnogo prej, ker bi bili v tem primeru to lahko storili brez tako velikih nevarnosti kot sedaj. Ta izjava se ujemata s papeževim mnenjem. Njegova svetost je zadnja leta večkrat izjavila, da obžaluje, ker Avstro-Ogrska okleva s kaznovanjem svojega nevarnega donavskoga soseda... Papež in kralja vidita v Srbiji naleznljivo bolezen, ki po malem razjeda monarhijo do srži in ki jo utegne sčasoma popolnoma razgristi... (Carlo Sforza, Gestalten und Gestalter des heutigen Europa, Berlin 1931, str. 141.)

le okrog 5 milijonov dinarjev skode. Skoraj nerazumljivo je, da od vseh prijavljenih primerov nepravilnosti in nepoštenosti do letnega občnega zbornika OZZ ni bil niti en primer razščlen, daso so bili vsi primeri sproti dostavljeni Javnemu tožilstvu. Na splošno se je poslovjanje po revizi Izboljševalo, vendar je ponekod še zelo šibak kader v zadrugah. Del odgovornosti za nerdeno poslovanje nosijo pa vsekakor tudi upravni in nadzorni odbori, ki svoje delo čestkorat zanemarajo. Treba je še poudariti, da se je strokovnemu dvigu kadra posvečalo pre malo pažnje.

KAJ SO POVEDALI DELEGATI IN KAJ PREDVIDEVA DESETLETNI NACRT

Trgovske podjetje Okrajne zadružne zveze je premalo prožno, zato gre veliko blaga iz okraja mimo njega, z njim pa seveda tudi dobiček in devize. Poslovanje trgovskega podjetja se mora razširiti, da bo zajelo tudi vse izvozne predmete. Kaj pogosti so primeri, da prodaja živilo živilo v Ljubljano, tam pa kupujejo za domače potrebe mesne izdelke in jih vozijo nazaj. Zasluzek je seveda ostal v Ljubljani. Podobno je tudi z drugimi predmeti. Zlasti lesa gre veliko mimo kmetijskih zadrug in v trgovskega podjetja.

V Adleščih in okolici je veliko zanimanje za domače obrti, toda nakup surovin in njihovo dodeljevanje posameznim družbam ni dobro organizirano. Za-

ZIVINOREJA, VINOGRADNOSTV IN SADJARSTVO

V rodovnik je bilo vpisanih 205 krav, pregledanih pa 770 krav in 150 telet. Najlepšo plemenško živilo imajo živinoreje na območju dragatuške zadruge. Kmetijska zadruga v Metliki ima v načrtu postavitev umetne osenjevalnice, kar bi bilo za ves okoliš velikega posamezna. Stanje plemenjakov je kritično. Lani je bilo kupljenih le 6 bikov in 9 merjasev. Zelo slabo je organiziran odkup mleka, saj ga odkupuje le kmetijska zadruga v Semiču. V temu se priprave za odkup mleka in mlečnih izdelkov se na območju KZ Gradac, Metlika in Crnomelj. Dobro organiziran odkup mleka bi prav gotovo ugodno vplival na pospeševanje živilnega, zlasti pa selekcije.

Pretežni del vinogradov (nad 70%) je starih nad 40 let, nekaj pa celo do 60 let. To narekuje čimprejšnjo obnovno vinogradov. Osnova za to so matičnjaki, ki so jih že začeli urejati. Za letos so vložili 20.000 cepljenj in 20.000 ključev. Pri izbirki trtnih sort je treba dajati prednost črnini, ki je najbolj iskanata v in dosegza zaradi tega najboljšo ceno. Obnova vinogradov bo poleg drugega še toliko težja zato, ker je vedno vinogradov na neprimernih terenih in med skalami, kjer ni možna uporaba strojev.

8 motornih in 38 prevoznih sklopilnic, ki so jih kupile kmetijske zadruge in dale na razpolago članom za sklopiljenje.

Koloradski hrošč je na delu

Zakon o zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja in dodelitvi zemljišč gospodarskim organizacijam, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina

sadnega drevoja, je bila materialna podlaga za zelo uspešno opravljeno spomladansko škropiljenje. Skoraj 5.000 kg porabljene škropive kaže, da so se letos tega dela lotili zelo resno. Umeten je predlog, naj bi v bodoče kmetijska zadruga dala zastoj škropivo samo tistim sadjarjem, ki pred škropiljenjem očistijo sadno drevo. Skoraj 4.000 mladih dreves, ki so bila zasajena, potrjuje, da tudi na obnovu sadovnjakov niso pozabili.

KAJ SO POVEDALI DELEGATI IN KAJ PREDVIDEVA DESETLETNI NACRT

Trgovske podjetje Okrajne zadružne zveze je premalo prožno, zato gre veliko blaga iz okraja mimo njega, z njim pa seveda tudi dobiček in devize. Poslovanje trgovskega podjetja se mora razširiti, da bo zajelo tudi vse izvozne predmete. Kaj pogosti so primeri, da prodaja živilo živilo v Ljubljano, tam pa kupujejo za domače potrebe mesne izdelke in jih vozijo nazaj. Zasluzek je seveda ostal v Ljubljani. Podobno je tudi z drugimi predmeti. Zlasti lesa gre veliko mimo kmetijskih zadrug in v trgovskega podjetja.

V Adleščih in okolici je veliko zanimanje za domače obrti, toda nakup surovin in njihovo dodeljevanje posameznim družbam ni dobro organizirano. Za-

Zakon o zemljiškem skladu bo na Dolenjskem zajel kakšnih 200 kmetij

Zakon o zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja in dodelitvi zemljišč gospodarskim organizacijam, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina

na zadnjem zasedanju, je povzročil obširne razprave med večinimi posestnikimi, ki pa tudi nepravilno preplahl, ki so ga brž umetno širili razni vsevedni sovražniki.

V resnici pa pride na Dolenjskem pod doloco telega zakona zelo malo posestnikov, kajti število takih, ki imajo več obdelovalne zemlje, kot jo dopušča zakon, je zelo malo. V črnomeljskem okraju imajo samo 9 takih posestnikov, v kočevskem menda 118 in v novomeškem 102 posestnikov, pa še pri tem gre za zelo majhne površine. Poleg tega bo treba še pri marsikaterem upoštevati druge okolnosti, kot na primer v Suhu krajini, kjer ima kmet res velike površine obdelovalne zemlje, orne zemlje pa komaj eden do dva hektarja. Na novomeškem okraju menijo, da bo prišlo v pretres komaj 80 zemljišč lastnikov, v črnomeljskem pa pri tako majhnih površnah niti ne bo dovolj izvajali določil zakona.

Pri okrajnih ljudskih odborih so imenovani posebni komisiji, ki bodo po navodilih republike komisiji pretresale vsak primer posebej in ga skušale povsod zavojiti. Stevilo očakujenih njiv, kjer so bile očakube prijavljene, je znašalo okrog 1000. Računati moramo, da je bilo dejansko stanje očakujenih njiv še mnogo večje, ker očakube ali niso bili prijavljene ali pa ne odkrite. Zelo močne očakube so bile v dolini Mirne, Temenice, v predelu Sentjernej, kakor tudi v Suhu Krajini. Letos moramo računati na to, da bodo očakube spet zelo močne in številne.

Ta ugotovitev postavlja v letošnjem letu pred občinske ljudske odbore in splošne kmetijske zadruge odgovorno načelo za zatiranje. Vsi občinski ljudski odbori morajo imeti dobro vodstvo, ki bo organiziral množične pregledi in zlasti skrbelo za zatiranje s pomočjo kemijskih sredstev.

Za sklopilje so na razpolago svinčeni ali apneni arzenati. Arzenati pripravimo za sklopiljenje tako, da v 100 l vode dobro premesamo 0.7 kg arzenata. Arzenati so stupri in moramo pri tem paziti na to, da ob času dela ne jemo, da škropiva ne razlivamo po travi (t. j. da pažimo, da živila ne pride v dočink s tem škropivom).

S pospeševalnimi odseki, predvsem živinorejski, poljedelski in vinogradniško-sadjarski, predstavljajo že sedaj važni člani v delu naših SKZ. —

Vsem zadružnikom novomeškega okraja!

Na osnovi razprav in predlogov vseh delegatov na rednem letnem občnem zboru OZZ Novo mesto z dne 29. IV. 1953 so bili v svrhu utrjevanja zadružne demokracije in uspešnejšega delovanja vseh zadružnih panog sprejeti sledeči sklepki. Kaj bodo podnezdne zadružne zadruge v sredstvih, ki jih dodeljuje SKZ dodelijo za pospeševanje kmetijstva.

SKZ naj poslujejo direktno z zadružniki in naj se čimprej odrešijo vseh prekupcev, meščarjev in sličnih entitet, katerih interesi se krijo s socialističnim načinom trgovanja. Poslujejo naj izključno na svojem teritoriju.

Splošne kmetijske zadruge (SKZ) niso same sebi namen, ampak morajo biti eden izmed aktivnih činiteljev v borbi za socializacijo vasi. V ta namen morajo ob sodelovanju z ZKJ in SZDL razvijati razne oblike gospodarjenja, v katere se bo delovni kmet vključeval.

Pri vseh zadružnih oblikah mora veljati načelo prostovoljnega vključevanja in izstopanja kot osnova za zdravo in uspešno zadružništvo.

SKZ morajo težiti za tem, da bodo v svoje upravljanje prideleni predvsem napredne male in srednje kmete in jih podpirale v borbi proti izkoriscenju na vasi.

SKZ morajo v večji meri razvijati kulturno-prosvetno delo. V to svrhu je tudi potrebno izkoristiti sredstva kulturno-prosvetnega skladova. Vendar je nujno treba kulturno-prosvetno dejavnost poživeti z našo socialistično stvarnostjo, ne pa razvijati samo ozko strokovnjasko prakticistično ali kulturniško smer.

Za napredek in preobrazbo kmetijstva so potrebeni krediti, ki jih bo družba dajala tja, kjer

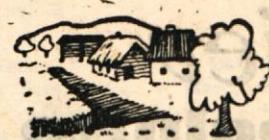
nositi vrednost 100 dinarjev.

Koloradski hrošč se je v preteklem letu razširil že povsod. V okraju Novo mesto so bili odkrite očirite na področju vseh občinskih ljudskih odborov. Stevilo očuknih njiv, kjer so bile očakube prijavljene, je znašalo okrog 1000. Računati moramo, da je bilo dejansko stanje očakujenih njiv še mnogo večje, ker očakube ali niso bili prijavljene ali pa ne odkrite. Zelo močne očakube so bile v dolini Mirne, Temenice, v predelu Sentjernej, kakor tudi v Suhu Krajini. Letos moramo računati na to, da bodo očakube spet zelo močne in številne.

Za sklopilje so na razpolago svinčeni ali apneni arzenati. Arzenati pripravimo za sklopiljenje tako, da v 100 l vode dobro premesamo 0.7 kg arzenata. Arzenati so stupri in moramo da se bodo že v maju odkrile prve očakube. Zato morajo biti množični pregledi zato, da bodo očakube v začetku pregledov bo pustila težke posledice, ker bo pozneje očakube še bolj številne in bo tudi potreben uporabiti več kemijskih sredstev.

Množični pregledi bodo letos predvsem organizirani zato, da ugotovimo očakube. Pregledi bo do dva do tri tedne. Računati moramo, da se bodo že v maju odkrile prve očakube. Zato morajo biti množični pregledi zato, da bodo očakube v začetku pregledov bo pustila težke posledice, ker bo pozneje očakube še bolj številne in bo tudi potreben uporabiti več kemijskih sredstev. Kemijska sredstva bodo v letošnjem letu morali plačevati lastniki krompirjev sami. Računamo na zelo številne očakube in je nemogoče, da bi okrajni ljudski odbor plačeval kemijska sredstva iz svojega proračuna.

Z ozirom na cene krompirja, so kemijska sredstva poceni in si jih bo

IZ NAŠIH KRAJEV

Takega upravnika na Planini ne potrebujemo

Bralcem Dolenjskega lista je znano, da so se belokranjski planinci pred kratkim zelo zavzeli za gradnjo planinskega doma na Merni gori. Tudi 1. maja so organizirali člani PD Crnomelj izlet na Merni goro in je prišlo na zanimalivo izletniško točko nad 150 planincev iz vseh strani, tudi iz Ljubljane.

Težko se je bilo ustavljati veselemu razpoloženju, ki je razgibalo izletnike po njihovih vsakdanjih skrbem v težkem delu. Ko se je zmrzalo, se je skup na veselih izletnikov odpravila proti Planini, kjer je na vznosu Mirne gore državno posopevo. Tu je bilo zbranih v upravnem poslopu nekaj delavcev s Planine, ljudi iz okoliških vasi in gostov. V že razpoloženo skupino se je vključila skupina z Mirne gore s harmonikarjem in družbo še bolj pozivela. Kdo bi kratil ljudem veselje na praznični del?

In vendar se je našel tudi tak drž. posestva Planina — Rudolf Hojnik. Izletniki so ga prosili za dovoljenje, da bi si z svojo skupino naredili v kuhinji sir in kruh. To jim je dovolil, ob pogovoru, da naj bi tudi državno posopevo pomagalo pri gradnji planinskega doma po svojih močeh, pa je upravitelj Rojnik vzročil. Dejal je, da on ne potrebuje nikakega planinskega doma, niti planincev turistov, niti ne potrebuje drž. posopevo gostov. Zagnal se je v tovarisko, ki je rezala sir, jo pograbil in vrgel skozi vrata iz kuhinje v vezo. Nato je pograbil še sir, last planincev iz Crnomelja ter ga zmetal po hodniku po tleh. Zagrabiti je hotel

Sentjernej

Tako po nesrečni slani odn. pozve, ki je prizadela predvsem višje ležeče predele, je šel inženir tukajšnje kmetijske zadruge, tovaris Prantž med ljudi in jim dajal na licu mesta nasvete za ravnanje s trio.

okviru zadruge bodo ustanovili kmetijsko posvetovalničko, kamor se bodo kmetje obratili po nasvete. Ne hlastanje po dobičku — temveč resnična skrb za napred kmetijstva, to naj bo celi vsake kmetijske zadruge!

*

24. maja je bil ustanovni občni zbor telovadnega društva, ki ga je udeležilo 40 ljudi, večjih mladih. Izvolili so odbor in vodje 9 sekcijs, zdravnik dr. Julec Saje pa je govoril o pomenu telesne vzgoje. Predsedniki novega društva je postal tovaris Jože Vide. Prepričani smo, da bo odbor zastavil vse sile za razvoj fikultute v Sentjerneju.

*

Sodelovanje pri Titovi štافتeli je poteklo brezhibno. Na lepo okrašenem trgu smo jo sprejeli in obslusi s cvetjem.

*

Tovarna za telekomunikacije je poklonila sentjernejski gimnaziji stiri lepe kasete za zvonične, tako da je šolsko ozvezanje popolno. Solsko vodstvo se z mladino vred delovnemu kolektivu in upravitelju Ludviku Simoniju toplo zahvaljuje!

č

Crnomelj dobi novo postajno poslopje

Vsa leta po vojni je prometni urad v Crnomelju stisnjeno v majhnem stanovanjskem prostoru železniške stavbe kjer je za čakanico na razpolago samo majhna kuhinja. Prav zato je bilo vprašanje postajnega poslopja za tako velik promet kot je v Crnomelju zelo pereče in nujno, pršnja po gradnji novega poslopja pa več kot utemeljena.

V petek 22. maja je prišla v Crnomelj komisija strokovnjakov železniške direkcije, ki je prinesla s seboj izdelane načrte novega poslopja in takoj stopila v stik z okrajnim gradbenim podjetjem zaradi preverjanja del. Postavili so rok, da se z gradnjo prične 25. maja in da morajo biti zunanjia dela končana do prvega oktobra letos. Tega skelepa so prav gotovo veseli vsi Crnomeljci in vsi, ki potujejo preko te postaje, okrajno gradbeno podjetje pa se bo seveda tudi potrudilo, da bodo dela pravočasno končana. Novo po-

slopje bo nekoliko večje od starega in bodo zgrajeno v modernem slogu.

Novomeščanke vodijo

V nedeljo sta se v tekmovalnici za žensko prvenstvo Slovenije v odbokoj pomerilni vrsti Partizana iz Novega mesta in Poštarja iz Ljubljane. Novomeščanke so bile boljše in so zasluženo zmagale 3:0 (15:2, 15:6, 15:10). S to zmago je novomeščka ekipa brez izgubljenega miza na prvem mestu.

Brezplačna oddaja krv k Aktion za brezplačno oddajo krv, s katero rešujejo v bolnišnicah življenje sto in tisočem bolnikom, je nepričakovano dobro uspela. Z njim je začeli lani Rdeči križ in že prvi uspehi v Ljubljani, Zagorju, Trbovljah, Mariboru in Celju, kjer je nad 2500 ljudi darovalo nad 800 litrov krv, so prihranili naši skupnosti skoraj 2,500.000 dinarjev.

POZNATE ŽIVALI?

V petih stavkih so bile skrite tele živali: lev, lama, tiger, ris, pes, sova, čuk, jelen, rak koza, miš in karp.

KRIZANKA

»SAHOVSKI KONJICE«: Vodoravno: 2. rek, 4. rokav, 6. Goranci, 9. as, 10. Ev 11. jopa, 13. remi, 14. me, 15. om, 16. fagot, 18. rat, 19. ti, 20. on, 21. bič, 23. urice, 25. ud, 26. so, 28. urar, 32. Martuljek.

Naprejno: 1. vekanje, 2. roj, 3. kan, 4. RR, 5. vcepim, 6. ga, 7. os, 8. iva, 12. omot, 13. rega, 14. Maribor, 17. Otočec, 22. izid, 23. udav, 24. esej, 25. ura, 27. ode, 28. um, 29. vrt, 30. ol, 31. uk.

MAGICNI KVADRAT

2	9	4
7	5	3
6	1	8

Kronika nesreč

VELIKI PODLJUBEN. Tudi dveletno mizarjevo hčerko Marjijo Erjavc je doma pred hišo ptičila kača.

DOLENJSKI LIST

OBSEŽEN DELOVNI PROGRAM V NOVOMESKEM OKRAJU OB TEDNU MATERE IN OTROKA

Kot uvod v Teden mater in otroka je Društvo prijateljev mladine v Novem mestu priredilo pionirske dan pod Trsko goro, prvo nedeljo v juliju pa bo organiziralo veliko tombolo, katere cisti dobikek bo namejen socialne in zdravstvene šibkim otrokom za kolonije in taborenja. Ustanovili bodo vzgojno posvetovalnico za težko vzgojljive in defektne otroke, pomagali pa otroškemu vrtcu z delovnimi in nabiralnimi akcijami. Na Grmu nameravajo uredit novo otroško igrišče.

Organizacija AFZ bo organizirala združeno predavanje o tem, da je zmanjšalo Dolenjem soli? Tako bi se lahko vprašali z Martinom Krpanom vred ob ugotovitvi, da smo prejeli na razpisani nagradni natječaj v 19. številki našega tednika kmaj 30 odgovorov. Nekaj je med njimi prav dobrih, vprašanje pa je vendarlo šlo mimo večine naših bralec — ali pa smo se zmotili v uredništvu, ko smo menili pred objavo, da bo natečaj vylekel.

Drugo nagrado — v platon vezano knjigo »Svet humorja in satire« je dobil tov. Ivan Klemenčič iz Ljubljane, Prešernova caesta št. 1, ki pravi:

»Občani čakajo pred prazno razglasno desko?«

Občani čakajo na korajož občinskega tajnika, da bo že vendar enkrat javno izbesil sklepne davčne komisije o višini davčnih predpisov kmetov in obrnikov.«

Občani čakajo pred prazno razglasno desko na to, da bi občinski možje napisali nanjo vsaj »NIC NOVEGA!«.

Nekateri je motila kura pred občinsko pisarno in menijo, da bi bilo hišo dobro počediti. Martin Goršek iz Starega trga ob Kolpi je zapel kar dve psemicirešivi, drugi spet so si prvočili sv. Birokracijo in pričakujeli pred desko njegovo osmrtino itd. Ne manjka tudi rešitev na račun žalostne reakcije in podobnih.

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Tretjo nagrado — knjigo »Svet humorja in satire — smo prisodili tov. Franckij Klement, Svet za notranje zadeve v Soštanju, ki piše:

»Občani čakajo pred prazno razglasno desko na to, da bi občinski možje napisali nanjo vsaj »NIC NOVEGA!«.

Nekateri je motila kura pred občinsko pisarno in menijo, da bi bilo hišo dobro počediti. Martin Goršek iz Starega trga ob Kolpi je zapel kar dve psemicirešivi, drugi spet so si prvočili sv. Birokracijo in pričakujeli pred desko njegovo osmrtino itd. Ne manjka tudi rešitev na račun žalostne reakcije in podobnih.

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo pred prazno razglasno desko na to, da bi občinski možje napisali nanjo vsaj »NIC NOVEGA!«.

Nekateri je motila kura pred občinsko pisarno in menijo, da bi bilo hišo dobro počediti. Martin Goršek iz Starega trga ob Kolpi je zapel kar dve psemicirešivi, drugi spet so si prvočili sv. Birokracijo in pričakujeli pred desko njegovo osmrtino itd. Ne manjka tudi rešitev na račun žalostne reakcije in podobnih.

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

Občani čakajo, da bo občinski ljudski odbor vendarle toliko uvideven, da bo naročil tudi za to oglašno desko »Dolenjski

list in jim tako omogocil poceni zamislivo čitavo.«

<p

Nekateri problemi suhokranjskega šolstva

Suha krajina spada med tiste predelane slovenske zemlje, ki so med zadnjim vojno najbolj okušene strahote požigov, rušenja in umorov. Smrt svojih žrtv ne vrača; ruševine se najdejo še povsod in prinačajo, da se tudi materialna škoda ne da popraviti v nekaj letih. Tako še danes marsikatera družina nima pravega stanovanja in se mora potiskati po kleteh. Prav gotovo je tudi vojni deloma vzrok, da šolstvo ni na tisti stopnji, kot bi moral biti. Najbolj se čuti pomanjkanje solskih prostorov. Prostora in moderno zgrajena šolska stavba v Hinjah, ki bi ustreza našemu, je bila med vojno do takrat porušena in danes prica o njej le še kug razvalin. Otroci iz hanskice obiskujejo šolo deloma v Zvirčah, deloma na Ratuju, nekaj pa na Selih, kjer je bila šola že pred vojno.

Na Zvirčah je šola v zadružnem domu, kjer so uredili primerno sobo za en razred, vse ostale prostore pa so tudi potrebiti dograditi, zlasti dvorana za kulturne prireditve, ki so v Suhi krajini tako potrebne. Kdor bi obiskal šolo na Ratuju, kjer se gnete v majhna sobi kmečke hiše, toljko otrok, da niti ne morejo v klopi, bi se čudil, da v takih pogojih šola sploh obstaja. Njih čudo, da otroci do takih šole nimajo pravega odnosa, saj jih v resnicu ne more nuditi tega, kar od nje pride.

V hanskici občini so že zdavnaj spoznali potrebo po zgraditvi nove šole in so se že lan odločili, da jo bodo zgradili na Prevalju, kjer naj bi se pozneje osnovala tudi nižja gimnazija. V načrtu je, da bodo že do jeseni dogradili pritlije, kjer bi lahko takoj začeli s poukom. Morda bo tako problem šole na Ratuju kmalu rešen, ker se bo presešla v novo stavbo.

Poseben primer pa je šola na Selih. Tu so že pred približno tridesetimi leti vaščani prisuli in končno tudi dobili pravice do svoje šole, ker so bile obrobone vse prevleči oddaljene od Hinj. Sami vaščani so bili pripravljeni na pomeganje sprila z možem in s »ta« mladimi in ni hotela več stanovali z njimi skupaj. Pravda se vlaže že šest let in so napred posvetno razdelili na pol, morda pa tato vaščani pomagali zgraditi manjšo hišo za stanovanje za učiteljico. Stvar je bila v redu, dokler se ni žena omenjene sprile z možem v s »ta« mladimi in ni hotela več stanovali z njimi skupaj. Pravda se vlaže že šest let in so napred posvetno razdelili na pol,

Glasbena šola Ignaca Hladnika polaga obračun svojega dela

Glasbena šola v Novem mesecu, ki nosi ime po priznanem glasbeniku, skladatelju in pedagogu Ignacu Hladniku, ki je večino svojega plodovitega življenja deloval v Novem mestu, bo na svojih produkcijah (na interni dne 2. junija, ki je obvezna za vse učence, in na javni, ki bo 3. junija ob 5 urah popoldne v telovadnici osnovne šole) podala obračun svojega dela. Solo, ki je bila ustanovljena leta 1. 1946, je obiskovalo letno do 110 učencev. Dobivali so pouk z violin, klavirja, čela, kontrabasa, flavte, klarineta in vseh trobil in tolkal. Uspehi so bili prav zadovoljivi, čeravno se je morala šola boriti s pretestnimi prostori in pomanjkanjem strokovnega kadra. Klub težavam pa se je učiteljski zbor z vso ljubeznijo in požrtvovalnostjo lotil zadane naloge, kar mu gre za dosežene uspehe vse priznanje in zahvala.

Hvalevredna je tudi gesta Sveti za prosveto in kulturo pri OLO, ki je v okviru glasbene šole ustanovil referat za ljudske instrumente (tamburški orkestri, kitara, citre, harmonika itd.), ki bi naj obsegal področje celega okraja in v naj nudit strokovno pomoč in pouk raznim društvi, kolektivom in posameznikom.

Vpisovanje za vse inštrumente bo 18., 19. in 20. junija od 10. do 12. ure v pisarni glasbene šole. Vpisnina znaša 150 din, šolnine pa so učenci z odličnim uspehom oproščeni, s prav dobrim uspehom plačajo 150 din, ostali pa 300 din mesечно.

Vse event. informacije se dobe v pisarni glasbene šole. S.S.

ALKOHOLIZM V FRANCII

Alkoholizem povzroča francoskim občinam, čedalje večje skrbi. V Franciji imajo na vsakih 70 prebivalcev po eno krmo ali točilnico alkoholnih pijs. Za alkoholne pijsa potrošijo Francuzi na leto kakih 423 milijard frankov, predvsem zato, ker so zelo poceni. Treznostno gibanje pa se zadnje čase čedalje bolj širi.

ENI IZ UMOBOLNICE

Nek slavni inozemski zdravnik si je ogledal umobolnico. Ob prihodu opazi, da se mu je ustavila njegova ura in si jo hoče naravnati.

Nekaj starih okroglih

VEC ZIVLJENJA

Na odu so pripravljali tragedijo. Nervozni režiser je isto sceno že desetkrat znova pridel.

»Več temperamente!« vpije glavn. igralki, »v vašem umiranju ni nobenega življenja!«

V PLANINAH

Jože in Slavka gresta v planine. Po naporni hoji prišel na vrh. Tu se Jože opogumi in pojavlja Slavko.

»Res je,« odgovori Jože. »To bi mogla storiti že ob vznoku hriba.«

KRIMINALNOST V ZDA

Nekaj starih okroglih

nati po uri, ki visi v ravnateljevi.

»Ali je točna?« vpraša ravnatelja.

»Kje neki, sicer ne bi bila pri nas!«

V KOPALISCU

»Ti, kakšne barve kopalo oblike pa je imela danes Vera?«

»Res ne vem; ko sem jo videl, je bila s hrbitom obrnjena proti meni.«

PET KNJIG ZA 240 DIN VAM NUDI PREŠERNOVA DRUŽBA!

Stevilo naročnikov Prešernovih knjig je v novomeškem okraju našlo. Velikega pomena za rast Prešernove družbe pa so ustanovnike, ki imajo namen niznati članarino. Cim več bo ustanovnini, tem cenejše bodo knjige. Izmed ustanov in podjetij v okraju se je za ustanovnino odločil doslej le Ljubljanski odbor mestne občine, ki bo vplačal ta na namen 25.000 dinarjev. Podjetja, kolektivni sleditev, vzdruženje novomeške občine! Podjetja in ustanove, ki ne zmorcejo ustanovnino, pa lahko postanejo podporni člani družbe s prispevkom od 1000 din naprej. Doslej je v novomeškem kraju edino Grmška kmetijska podpora.

ALKOHOLIZM Povzroča francoskim občinam, čedalje večje skrbi. V Franciji imajo na vsakih 70 prebivalcev po eno krmo ali točilnico alkoholnih pijs. Za alkoholne pijsa potrošijo Francuzi na leto kakih 423 milijard frankov, predvsem zato, ker so zelo poceni. Treznostno gibanje pa se zadnje čase čedalje bolj širi.

Legel je na trebuh in začel gledati pod peteljko.

»Hudiča, le kje je?«

»Ko na našel, je vstal in odpri omare, pretikal je po njih, na žive in mrtve.«

»Na, tukaj ga tudi ni. Kje zlodja je! Se dopoldne je bil v soči. Za božjo voljo, da se ni zgubil...«

Katja, gleda, posluša, jezik je kaže premika, sploh vse, kar je dobil pod roke.

»Ni tege vraga, pa ni? Le kje je? Kriste, da ga ni kdo ukraje!«

Janez je nazadnje prizgal svečo, sel v klet, še na podstrešje, spet postavil svečo na mizo in potro, vzdihnil:

»Najme, kaj pa sedaj? Nikjer ga ni...«

Uboga Katra, to je bilo le preveč. Saj navsezadne je ženska, nihče ne more zahtevati, da bi premagala rodovnost, ki je preklicela že čez rob.

»Kaj pa vendar iščeš?« — je vprašala.

»Tvoj jezik!« je odgovoril Janez in upushnil sveto.

JEZIK

Prečudno in preneumno, si misli gresnik. Čakaj, stara, sprever, ceprav eno samo besedo, ni vrag!

Legel je na trebuh in začel gledati pod peteljko.

»Hudiča, le kje je?«

»Ko na našel, je vstal in odpri omare, pretikal je po njih, na žive in mrtve.«

»Na, tukaj ga tudi ni. Kje zlodja je! Se dopoldne je bil v soči. Za božjo voljo, da se ni zgubil...«

Katja, gleda, posluša, jezik je kaže premika, sploh vse, kar je dobil pod roke.

»Ni tege vraga, pa ni? Le kje je? Kriste, da ga ni kdo ukraje!«

Janez je nazadnje prizgal svečo, sel v klet, še na podstrešje, spet postavil svečo na mizo in potro, vzdihnil:

»Najme, kaj pa sedaj? Nikjer ga ni...«

Uboga Katra, to je bilo le preveč. Saj navsezadne je ženska, nihče ne more zahtevati, da bi premagala rodovnost, ki je preklicela že čez rob.

»Kaj pa vendar iščeš?« — je vprašala.

»Tvoj jezik!« je odgovoril Janez in upushnil sveto.

Katra molči ko riba.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.

Ah, ah, mičeno sem za-

modil, no ja...«

Katra molči.

Cudna reč, si misli Janez.

Kako da že ni izbruhnila, ka-

kor zmerom. Kaj neki to po-

meni?

Katra molči ko riba.